

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 2 від 02.09.2024р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

АУДИТ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

**07 Управління та адміністрування
071 Облік і оподаткування
Перший (бакалаврський)
Облік і аудит**

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

**обов'язкова
українська**

Розробник(и):
к.е.н., доцент

Ольга КОЖУШКО

Завідувач кафедри
обліку і бізнес-консалтингу

Андрій ПИЛИПЕНКО

Гарант програми
к.е.н., доцент

Ольга ФАРТУШНЯК

**Харків
2025**

ВСТУП

«Аудит» – навчальна дисципліна, яка охоплює теоретичні основи, методологію та практичні аспекти перевірки фінансової звітності та фінансово-господарської діяльності підприємств. Її завдання полягають у забезпеченні об'єктивності, достовірності та прозорості фінансової інформації для зацікавлених сторін. Навчальна дисципліна розкриває концептуальні засади аудиторської діяльності, включаючи вивчення міжнародних стандартів аудиту (МСА), етичних принципів професії аудитора, а також методів оцінки ризиків, аналізу внутрішнього контролю та виявлення фінансових помилок і шахрайства. Дисципліна акцентує увагу на сучасних підходах до аудиторських перевірок, інноваційних інструментах аудиту та специфіці аудиторських процедур у різних галузях економіки.

У межах навчальна дисципліна «Аудит» здобувачі отримують знання про процес планування аудиторської перевірки, вивчають техніки документування аудиторських доказів, аналізують структуру фінансової звітності та навчаються формувати аудиторські висновки з урахуванням ризиків, виявлених під час перевірки. Особливу увагу приділено ролі аудиту у підвищенні довіри до фінансової інформації, забезпеченні прозорості управлінських рішень і запобіганні фінансовим кризам.

Навчальна дисципліна «Аудит» спрямована на формування в майбутніх фахівців аналітичного мислення, здатності працювати з великими обсягами фінансової інформації та навичок ухвалення обґрунтованих рішень в умовах сучасного бізнес-середовища.

Мета навчальної дисципліни: формування здатності до розуміння та розвитку теоретичних та організаційних засад аудиту та його технології в процесі провадження аудиторської діяльності у відповідності до міжнародних стандартів аудиту.

Основними завданнями дисципліни є:

засвоєння теоретичних та організаційних засад аудиту та інших аудиторських послуг;

опанування законодавчих актів, що регулюють аудиторську діяльність в Україні, нормативно-інструктивних документів з питань аудиту фінансової звітності, Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (МСА), Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів;

набуття практичних навичок з організації, планування та проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, практичні та методичні аспекти дослідження процесу аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР01	ЗК03, ЗК05, СК7, СК9, СК10
ПР02	ЗК13, СК7
ПР03	ЗК01, ЗК03, ЗК06, ЗК13, СК07, СК08, СК09, СК10, СК11
ПР05	ЗК03, ЗК08, ЗК11, ЗК13, СК02, СК07, СК09, СК10, СК11, СК13
ПР06	СК07, СК09, СК10, СК11, СК12
ПР07	ЗК03, СК07, СК08, СК09
ПР10	ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК08, ЗК11, ЗК13, ЗК16, СК01, СК02, СК03, СК04, СК05, СК06, СК07, СК08, СК10, СК11, СК13
ПР13	СК7
ПР14	СК07, СК09, СК10
ПР15	СК07
ПР25	ЗК02, СК07, СК13

де, ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР09. Ідентифіковувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.

ПР10. Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури.

ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування

ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР25. Демонструвати професійне судження та критичне осмислення аналітичного інструментарію при розв'язанні складних спеціалізованих задач професійної діяльності

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК03. Здатність працювати в команді.
- ЗК04. Здатність працювати автономно.
- ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.
- ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.
- ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

СК07. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК12. Здатність консолідувати обліково-аналітичну та контрольну інформацію засобами спеціалізованого програмного забезпечення відповідно запитам системи підтримки прийняття рішень підприємств різних організаційно-правових форм та галузей діяльності

СК13. Здатність застосування новітніх аналітичних процедур в предаудиті та під час комплексної діагностики об'єктів облікового спостереження.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади аудиту

Тема 1. Сутність і предмет аудиту

- 1.1. Необхідність, місце й роль аудиту в ринковій економіці.
- 1.2. Сутність і мета аудиту.
- 1.3. Предмет та об'єкти аудиту.
- 1.4. Класифікація видів аудиту.

Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення

- 2.1. Необхідність регулювання аудиторської діяльності.
- 2.2. Організаційне й методологічне управління аудиторською діяльністю в Україні.
- 2.3. Система нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності в Україні.
- 2.4. Організаційні основи здійснення аудиторської діяльності.
- 2.5. Фундаментальні принципи професійної етики аудиторів.
- 2.6. Інформаційне забезпечення аудиторської діяльності.

Тема 3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання

- 3.1. Методи аудиту фінансової звітності.
- 3.2. Критерії оцінювання фінансової звітності.

Тема 4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю

- 4.1. Сутність та зміст викривлень у фінансових звітах.
- 4.2. Суттєвість в аудиті.
- 4.3. Аудиторський ризик і методи його оцінки.
- 4.4. Аудиторська оцінка системи внутрішнього контролю.

Змістовий модуль 2. Технологія аудиту Тема

5. Планування аудиту

- 5.1. Процес проведення аудиту та його стадії.
- 5.2. Попереднє (стратегічне) планування аудиту.
- 5.3. Розробка плану та програми аудиторської перевірки.

Тема 6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора

- 6.1. Сутність та види аудиторських доказів.
- 6.2. Робочі документи аудитора.

Тема 7. Аудит фінансової звітності

- 7.1. Мета і завдання аудиту фінансової звітності.
- 7.2. Аудит компонентів фінансової звітності.

Тема 8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи

8.1. Сутність, зміст і структура аудиторського звіту.

8.2. Види аудиторських звітів та умови їх надання.

8.3. Інші підсумкові документи.

Тема 9. Підсумковий контроль

9.1. Оцінка результатів аудиту.

9.2. Контроль якості роботи аудиторів.

Тема 10. Реалізація матеріалів аудиту

10.1. Меморандум виправлених аудитором помилок за результатами перевірки.

10.2. Відстеження виконання клієнтом рекомендацій аудитора.

Тема 11. Аудиторські послуги, їх об'єкти і види

11.1. Поняття аудиторської послуги.

11.2. Об'єкти і види аудиторських послуг.

Тема 12. Внутрішній аудит: теоретико-методичні засади

12.1. Необхідність та сутність внутрішнього аудиту.

12.2. Об'єкти та суб'єкти внутрішнього аудиту.

12.3. Класифікація методичних прийомів внутрішнього аудиту.

12.4. Підсумкові документи внутрішнього аудиту.

Перелік практичних (семінарських) та завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми	Питання семінарських занять
Тема 1. Сутність і предмет аудиту	1. Історія виникнення й розвитку аудиту. 2. Основні передумови та фактори, що зумовили появу аудиту. 3. Етапи становлення та розвитку аудиту в Україні. 4. Місце й роль аудиту в системі управління. 5. Роль аудиту як сучасної форми фінансового контролю. 6. Визначення понять "аудит", "аудиторська діяльність", "супутні аудиту послуги". 7. Користувачі аудиту та їх цілі. 8. Відмінність аудиту від ревізії та судово-економічної експертизи. 9. Мета аудиту та загальні цілі аудитора під час аудиту фінансової звітності згідно МСА 200. 10. Предмет та об'єкти аудиту. 11. Класифікація видів аудиту

Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення	1. Мета та підходи до регулювання аудиторської діяльності. 2. Критерії оцінки рівня урегульованості аудиторської діяльності. 3. Концепції, постулати та стандарти аудиту. 4. Роль Міжнародної федерації бухгалтерів у регулюванні аудиторської діяльності. 5. Правові основи функціонування та повноваження АПУ. 6. Порядок формування, права та обов'язки членів АПУ та ОСНАД. 7. Структура та повноваження комісій АПУ та ОСНАД. 8. Професійні громадські організації аудиторів України. 9. Внутрішньофірмове управління аудиторською діяльністю. 10. Загальна характеристика законодавчих та нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності в Україні. 11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. 12. Внутрішньофірмові стандарти аудиту. 13. Суб'єкти проведення аудиту в Україні. 14. Аудитор і його статус, порядок атестації та підвищення кваліфікації. 15. Аудиторська фірма і порядок її створення. 16. Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності. 17. Права, обов'язки та відповідальність аудиторів і аудиторських фірм. 18. Фундаментальні принципи професійної етики аудиторів. 19. Інформаційне забезпечення аудиторської діяльності
Тема 3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання	1. Визначення обсягу аудиторської вибірки
Тема 4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю	1. Оцінювання аудиторського ризику. 2. Визначення рівня суттєвості
Тема 5. Планування аудиту	1. Формування загальної стратегії, програми та плану аудиту 2. Меморандум планування аудиту
Тема 6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора	1. Визначення поняття аудиторських доказів, їх достатності й прийнятності згідно МСА 500. 2. Види аудиторських доказів та їх класифікація. 3. Джерела отримання аудиторських доказів. 4. Аудиторські процедури отримання аудиторських доказів. 5. Загальні правила щодо достовірності аудиторських доказів. 6. Поняття робочих документів аудитора згідно МСА 230 та причини, що зумовлюють їх необхідність. 7. Склад робочих документів аудитора. 8. Класифікація робочих документів аудитора. 9. Вимоги щодо оформлення та порядку зберігання робочих документів аудитора

Тема 8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи	1. Вимоги МСА 700 до структури і форми аудиторського звіту. 2. Характеристика елементів аудиторського звіту. 3. Поняття немодифікованої думки. 4. Форма і зміст аудиторського звіту при висловленні модифікованої думки згідно МСА 705, 706.
Тема 9. Підсумковий контроль	1. Оцінка повноти та якості виконання всіх пунктів стратегії аудиту. 2. Оцінка адекватності розкриття фінансової інформації в звітності. 3. Поняття якості в аудиторській діяльності. 4. Внутрішній контроль якості аудиту. 5. Елементи системи внутрішнього контролю якості аудиторських послуг. 6. Зовнішній контроль якості аудиту
Тема 10. Реалізація матеріалів аудиту	1. Значення меморандуму виправлених аудитором помилок за результатами перевірки. 2. Загальні правила складання меморандуму виправлених аудитором помилок. 3. Форма і зміст меморандуму виправлених аудитором помилок. 4. Дії аудитора при перевірці виконання клієнтом наданих рекомендацій за результатами аудиту. 5. Права і обов'язки аудитора і клієнта стосовно виконання рекомендацій за результатами аудиту
Тема 11. Аудиторські послуги їх об'єкти і види	1. Визначення поняття аудиторської послуги. 2. Вимоги до надання аудиторських послуг. 3. Відповідальність аудиторів та клієнтів при наданні аудиторських послуг. 4. Об'єкти аудиторських послуг. 5. Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) в Україні. 6. Класифікація аудиторських послуг
Тема 12. Внутрішній аудит: теоретико-методичні засади	1. Необхідність внутрішнього аудиту. 2. Мета та завдання внутрішнього аудиту. 3. Поняття об'єкта внутрішнього аудиту. 4. Суб'єкти внутрішнього аудиту. 5. Організаційна структура та вимоги до служби внутрішнього аудиту. 6. Функції служби внутрішнього аудиту 7. Підсумкові документи внутрішнього аудиту

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1. Сутність і предмет аудиту	1. Вивчити лекційний матеріал. 2. Дослідити історію виникнення аудиту в світі, визначити фактори, які впливають на розвиток аудиту в сучасних умовах, та скласти конспект. 3. Вивчити випадки проведення обов'язкового та ініціативного аудиту відповідно до діючого законодавства України
Тема 2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення	1. Вивчити критерії оцінки рівня урегульованості аудиторської діяльності, скласти характеристику рівня урегульованості аудиторської діяльності в Україні (результати оформити у формі таблиці). 2. Вивчити діючу структуру та повноваження АПУ та ОСНАД. 3. Проаналізуйте роль професійних громадських організацій аудиторів у регулюванні аудиторської діяльності. 4. Вивчити основні положення Кодексу етики професійних аудиторів щодо фундаментальних принципів.
Тема 3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання	1. Вивчити МСА 530 "Аудиторська вибірка" та скласти конспект. 2. Порівняти дієвість різних методів аудиту та скласти таблицю. 3. Вивчити та проаналізувати якісні характеристики фінансової звітності згідно Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність", П(С)БО 1, МСБО 1, скласти порівняльну таблицю
Тема 4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю	1. Вивчити положення МСА 200, 240, 320, 315 стосовно шахрайства, суттєвості, аудиторського ризику та аудиторської оцінки внутрішнього контролю, скласти конспект. 2. Проаналізувати існуючі методи оцінки аудиторського ризику за літературними джерелами (не менш п'яти джерел) та скласти конспект. 3. Скласти та засвоїти глосарій термінів
Тема 5. Планування аудиту	1. Проаналізувати визначення поняття аудиторського процесу в спеціальній літературі (не менш п'яти джерел), скласти конспект. 2. Вивчити положення МСА 210, 300, 315 стосовно отримання розуміння бізнесу клієнта, організації та ведення бухгалтерського обліку, оцінки можливості проведення аудиту, складання листа-зобов'язання, оформлення договору на проведення аудиту; скласти конспект
Тема 6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора	1. Вивчити положення МСА 500 та скласти конспект. 2. Вивчити положення МСА 230 та скласти конспект. 3. Дати характеристику постійних, поточних та остаточних файлів робочих документів. 4. Скласти та засвоїти глосарій термінів
Тема 7. Аудит фінансової звітності	1. Визначити особливості аудиту фінансової звітності, скласти конспект. 2. Вивчити порядок аудиту компонентів фінансової звітності, скласти конспект. 3. Визначити особливості аналізу пробного балансу та звіту про фінансові результати підприємства, навести приклад пробного балансу та звіту про фінансові результати.

Тема 8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи	1. Вивчити положення МСА 705, 706, скласти схеми різних видів модифікованих висновків. 2. Скласти опис подій, що відбулися до дати підписання аудиторського висновку. 3. Описати події, що відбулися після звітної дати, але до і після надання фінансової звітності користувачам. 4. Дайте характеристику аналітичних процедур на етапі завершення аудиту. 5. Вивчити порядок зберігання підсумкових документів аудитора, скласти конспект
Тема 9. Підсумковий контроль	1. Вивчити положення МСКЯ1, скласти конспект. 2. Вивчити нормативні документи АПУ з питань контролю системи якості аудиту, скласти конспект. 3. Дати характеристику робочих документів з підготовки до зовнішнього контролю якості аудиту, скласти конспект
Тема 10. Реалізація матеріалів аудиту	1. Вивчити зарубіжний досвід застосування меморандумів в аудиторській практиці, скласти конспект. 2. Скласти алгоритм реалізації матеріалів аудиту
Тема 11. Аудиторські послуги, їх об'єкти і види	1. Вивчити та проаналізувати нормативно-правові акти, що регламентують порядок надання аудиторських послуг, скласти конспект. 2. Вивчити положення МСА 3000 "Завдання з на дання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації", скласти конспект. 4. Вивчити положення МСА 4400 "Завдання з виконання узгоджених процедур стосовно фінансової інформації", скласти конспект
Тема 12. Внутрішній аудит: теоретико-методичні засади	1. Вивчити положення Міжнародних професійних стандартів внутрішнього аудиту, скласти конспект. 2. Вивчити вимоги до служби внутрішнього аудиту та скласти положення про службу внутрішнього аудиту

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання дисципліни «Аудит» для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як лекції проблемного характеру, робота в малих групах, міні лекції, ділові та рольові ігри. На лекційних і практичних заняттях використовуються матеріали банку візуального супроводу навчального процесу. Відмінність активних та інтерактивних методів навчання від традиційних полягає у високій ефективності навчального процесу, який виявляється у: підвищенні самосвідомості здобувачів; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; закріпленні

теоретичних знань на практиці; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до соціальної інтеграції.

Проблемні лекції направлено на розвиток логічного мислення здобувачів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, використовується досвід закордонних навчальних закладів з наданням здобувачам під час лекцій роздавального матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій здобувачу даються питання для самостійного розмірковування, на які лектор відповідає сам. На лекції за темою 2 «Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення» розглядається дискусійне питання: «Проблеми забезпечення відповідності законодавства України з питань аудиторської діяльності законодавству Європейського Союзу». Також проблемні лекції проводяться за темою 6 «Аудиторські докази та робочі документи аудитора» в частині питання: «Проблеми відображення аудиторських доказів в робочих документах аудитора», та за темою 10 «Реалізація матеріалів аудиту» за питанням «Проблеми організації інформаційної взаємодії в процесі реалізації результатів аудиту».

Робота в малих групах дає змогу структурувати заняття за формою і змістом, створює можливості для участі здобувача в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування. Робота в малих групах проводиться зі здобувачами при складанні тестів систем контролю, застосуванні аналітичних процедур, одержанні аудиторських доказів, розрахунку рівня суттєвості за темами 4 «Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю» та 6 «Аудиторські докази та робочі документи аудитора», а також при формуванні пакету робочих документів аудитора (загальна стратегія, план та програма аудиту) за темою 5 «Планування аудиту».

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Проблемні повідомлення та дискусії запропоновані здобувачам за наступними питаннями:

«Визначення поняття «аудит» в економічній літературі та законодавчих актах (семінарське заняття за темою 1 «Сутність і предмет аудиту»);

«Напрямки вдосконалення професійної етики аудиторів» (семінарське заняття за темою 2 «Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення»);

«Аудиторська вибірка як один з основних методів аудиту» (семінарське заняття за темою 3 «Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання»)

«Визначення якості аудиторських доказів» (семінарське заняття за темою 6 «Аудиторські докази та робочі документи аудитора»).

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для

представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів і послуг.

Презентація малими групами звіту пропонується здобувачам за результатами проведення в малих групах практичного заняття за темами 4–6.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: експрес-опитування (5 балів); письмова контрольна робота (5 балів); колоквіум (12 балів); стаття чи есе (6 балів), тощо.

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

Екзаменаційний білет (приклад)

Завдання 1 стереотипне (5 балів)

Вибрати правильну відповідь

Вихідні дані:

До початку аудиторської перевірки аудитор повинен одержати достатні й відповідні аудиторські свідчення про те, що:

1. Залишки на початок періоду не містять викривлень, які можуть суттєво впливати на

фінансові звіти поточного періоду;

2. Постійно застосовується облікова політика або зміни в обліковій політиці були враховані й розкриті належним чином;

3. Залишки на кінець попереднього періоду були правильно перенесені на початок поточного періоду або, за потреби, перераховані;

4. Правильні відповіді 1,2,3.

5. Правильні відповіді 1, 2.

Завдання 2 стереотипне (5 балів)

Розрахуйте розмір вибірки. Сформулюйте висновок.

Пристаючи до перевірки кредиторів, аудитор необхідно розрахувати розмір вибірки. Генеральна сукупність (загальна сума кредиторської заборгованості) – 5 220 000 грн.; допустима помилка – 200 000 грн.; ризик при вибірці – 2,5.

Завдання 3 діагностичне (8 балів)

Визначте загальний аудиторський ризик при аудиторській перевірці ПАТ «Корнелія». Сформулюйте висновок.

1. Властивий ризик за результатами оцінки експертів аудиторської фірми становить 30%.

2. Ризик внутрішнього контролю оцінюється як сумарна величина впливу факторів на систему внутрішньогосподарського контролю (табл. 1).

3. Ризик невиявлення становить 25%.

Таблиця 1

Оцінка ризику внутрішнього контролю

№ пп	Фактори, що впливають на оцінку внутрішнього контролю	Оцінка експертів (в %)
1.	Компетентність контрольного персоналу	9,8
2.	Організація системи обліку і внутрішнього контролю	7,2
3.	Правильність відображення операцій в обліку	8,0
4.	Кадрова політика, адміністрації та перепідготовка працівників	5,1
5.	Наявність служби внутрішнього аудиту та її функції	6,7
6.	Розподіл повноважень і обов'язків	2,3
7.	Методи адміністративного контролю	5,8
8.	Санкціонування операцій	2,0
9.	Контроль за документами та їх зберіганням	5,4
10.	Відношення адміністрації до внутрішнього контролю	5,6
11.	Використання контрольних процедур	5,2
12.	Підпорядкованість контрольного персоналу	4,8
13.	Нагляд за виконанням контрольних процедур	4,1
14.	Наявність технічних і технологічних засобів контролю	7,6
15.	Складна корпоративна структура або складні операції	1,4
16.	Інші фактори	2,6

Завдання 4 діагностичне (8 балів)

Сформулюйте характеристики основних категорій загроз дотримання фундаментальних принципів, доречних для аудитора під час проведення аудиту. Результати оформити в табл. 1.

Завдання 5 евристичне (14 балів)

1. Розрахувати загальний рівень суттєвості фінансової звітності на основі методики, обумовленої Положенням (стандартом) аудиторської фірми з урахуванням вимог МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту».

2. Обґрунтувати розрахунки та висновки.

Вихідні дані:

1. Базові показники, що використовуються для розрахунку загального рівня суттєвості (табл. 1)

Таблиця 1

Базові показники, що використовуються для розрахунку загального рівня суттєвості

Базові показники	Значення базового показника фінансової звітності, тис. грн.	Частка, %	Значення, яке застосовується для розрахунку загального рівня суттєвості, тис. грн.
Валовий прибуток	6821	2	
Виручка від реалізації товарів, робіт, послуг	22510	5	
Валюта балансу	41200	2	
Власний капітал	12000	10	
Операційні витрати	14700	2	

2. Згідно з Положенням (Внутрішньофірмовим стандартом) 8 «Суттєвість в аудиті» показники, які використовуються при розрахунку рівня суттєвості, не повинні відхилятися від середнього значення більше, ніж на 20%.

Критерії оцінювання

Завдання 1 – стереотипне. Завдання представляє собою ситуаційну вправу невисокого рівня складності, вирішення якої потребує елементарних знань або вміння виконувати елементарні розрахунки та вміння робити обґрунтовані висновки у стандартних ситуаціях. Максимальна оцінка – 5 балів.

«5 балів» виставляється у разі надання правильної й вичерпної відповіді або правильного виконання розрахунку з необхідним обґрунтуванням і посиланням на діючі законодавчі та нормативні акти, що регулюють питання. Висновок сформульовано чітко у логічній послідовності. Оформлення охайне.

Завдання 2 – стереотипне. Завдання представляє собою ситуаційну вправу невисокого рівня складності, вирішення якої потребує елементарних знань або вміння виконувати елементарні розрахунки та вміння робити обґрунтовані висновки у стандартних ситуаціях. Максимальна оцінка – 5 балів.

«5 балів» виставляється у разі надання правильної й вичерпної відповіді або правильного виконання розрахунку з необхідним обґрунтуванням і посиланням на діючі законодавчі та нормативні акти, що регулюють питання. Висновок сформульовано чітко у логічній послідовності. Оформлення охайне.

Завдання 3 – діагностичне. Завдання передбачає наявність знань базових положень теорії аудиту та положень відповідних законодавчих та нормативних актів з питань аудиту, вмінь щодо виконання розрахунків помірного рівня складності та вміння надавати обґрунтовані висновки. Максимальна оцінка – 8 балів.

«8 балів» виставляється у разі, коли завдання виконано правильно: викладення матеріалу відповідає положенням теорії аудиту та вимогам нормативно-правових актів з питань аудиту. Висновки сформульовано чітко, в логічній послідовності з належним обґрунтуванням. Оформлення охайне.

Завдання 3 – діагностичне. Завдання передбачає наявність знань базових положень теорії аудиту та положень відповідних законодавчих та нормативних актів з питань аудиту, вмінь щодо виконання розрахунків помірного рівня складності та щодо визначення ступеню достовірності тверджень, вміння надавати обґрунтовані висновки. Максимальна оцінка – 8 балів.

«8 балів» виставляється у разі, коли завдання виконано правильно: розрахунки виконано за типовим алгоритмом без помилок, обґрунтування відповіді здійснене згідно з положеннями теорії аудиту та вимогами нормативно-правових актів з питань аудиту. Висновки сформульовано чітко, в логічній послідовності з належним обґрунтуванням. Оформлення охайне.

Завдання 5 – евристичне. Завдання передбачає наявність вміння щодо виконання розрахунків підвищеного рівня складності на основі застосування сукупності методів аудиту, положень теорії аудиту та нормативно-правових актів з питань аудиту. Максимальна оцінка – 14,0 балів.

«14,0 балів» виставляється у разі, коли завдання вирішено вірно. Студент володіє системними знаннями навчального матеріалу, ефективно їх застосовує. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить посилання на норми законодавчих та інших нормативних документів, що регламентують питання, значення всіх символів у формулах розкрито, надані пояснення всіх проміжних результатів, оформлення охайне. Висновки сформульовані чітко.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Уманська В.Г. Аудит: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ, 2021. 122 с. URL: <https://surl.li/xkilfr>

Додаткова

2. Кожушко О. В. Аудит фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичні та методичні засади // Сучасний стан та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астрія», 2021. 86 с. URL: <http://www.economics.in.ua/2021/08/blog-post.html>

3. Кожушко О. В. Аналітичне забезпечення в аудиті: окремі напрями практичного застосування / О. В. Кожушко // Ефективна економіка. – 2024. - № 5. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32914>

4. Кожушко О.В. Вдосконалення методики проведення аудиту нематеріальних активів / О. В. Кожушко, Ю. О. Лядова // Ефективна економіка. – 2021. - № 12. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27208>

5. Кожушко. О. В. Концептуальні основи аудиту фінансових результатів діяльності підприємства / Кожушко. О. В. // Science and innovation of modern world : The 7th International scientific and practical conference, March 23-25, 2023. - Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. - С. 689-695. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29811>

Інформаційні ресурси

6. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/ua>

7. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. URL: <https://www.apu.net.ua/component/content/article/2-uncategorised/1151-miznarodni-standarti-kontrolyu-yakosti-2016-2017>

8. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

9. Офіційний сайт Аудиторської палати України URL: <https://www.apu.com.ua>

10. Офіційний сайт Спілки аудиторів України URL: <http://www.spilka-audit.org.ua>

11. Офіційний сайт Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (ОСНАД)/The Audit Public Oversight Body of Ukraine URL: http://www.apob.org.ua/?page_id=206

12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>

13. Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система навчальної дисципліни «Аудит») URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=964>

15. International Standard on Quality Control (ISQC) 1 – IFAC. URL: <https://www.ifac.org/education>